

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PRODUKTU NIEBEZPIECZNEGO	Wydanie: IV Data wydania: 15. 11. 05. Strona / stron 1/7
Nazwa:	PROSOLVE	

1. Identyfikacja preparatu**Identyfikacja producenta, importera lub dystrybutora****Identyfikacja preparatu:**

Nazwa handlowa: **PROSOLVE**
Numer artykułu: PROSOLVE
Zastosowanie: Rozcieńczalnik

Identyfikacja importera i dystrybutora:**Producent / dostawca:** Informacja dostępna u importera**Importer:** K+L Biuro Handlowe Polska Sp. z o.o.

Dystrybutor: 92-517 Łódź
 ul. Manewrowa 7
 e-mail: biuro@kplusl.com.pl
 Dział Techniczny
 Pan Mariusz Staniek
 tel. 042 649 22 12
 fax 042 649 22 13

02. Skład i informacja o składnikach.Charakterystyka chemiczna.Opis:

Mieszanka z następujących niżej wymienionych materiałów z nieszkodliwymi dodatkami

Nazwa chemiczna	% wagowy	Nr CAS	Nr WE	Symbole ostrzegawcze	Symbole zagrożenia R
Octan izobutyli	Do 100	110-19-0	203-745-1	F	R – 11 R – 66

Znaczenie symboli ostrzegawczych : F – substancja wysoce łatwo palna.

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia R : R 11 – substancja wysoce łatwo palna, R 66 powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry.

03. Identyfikacja zagrożeń**Klasyfikacja produktu :****F; R 11-66****Zagrożenie dla zdrowia:**

R 66- powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry,

Zagrożenie pożarowe:

R 11 – produkt wysoce łatwo palny .

Zagrożenie dla środowiska :

Produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska.

System klasyfikowania

Klasyfikacji produktu dokonano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych. Klasyfikacja odpowiada aktualnej liście EG, jest jednakże uzupełniona przez dane pochodzące z literatury fachowej i od producenta.

04. Pierwsza pomoc.**Wskazówki ogólne:**

W przypadku zatrucia lub podejrzenia o zatrucie zapewnić poszkodowanemu pomoc lekarską .

Zatrucie inhalacyjne:

Poszkodowanego przytomnego wyprowadzić, nieprzytomnego wynieść z miejsca narażenia na świeże powietrze, zapewnić spokój, chronić przed utratą ciepła.

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PRODUKTU NIEBEZPIECZNEGO	Wydanie: IV Data wydania: 15. 11. 05. Strona / stron 2/7
Nazwa:	PROSOLVE	

Przytomnego ułożyć w pozycji półsiedzącej, nieprzytomnego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej. Oczyszczyć nos i jamę ustną z wydzielin, usunąć z niej ciała obce.

W przypadku zaburzenia w oddychaniu podawać tlen, w przypadku braku oddechu stosować sztuczne oddychanie np. za pomocą aparatu AMBU.

Zatrucie doustne:

Nie prowokować wymiotów. Nie podawać mleka, tłuszczów, alkoholu. W przypadku samoistnych wymiotów nie dopuścić do aspiracji wymiocin do dróg oddechowych. W razie wystąpienia duszności podawać tlen.

Skażenie oczu :

Skażone oczy natychmiast płukać ciągłym strumieniem czystej wody przez co najmniej 15 minut. Podczas płukania trzymać powieki szeroko rozwarte i poruszać gałką oczną. Zapewnić konsultacje lekarza okulisty.

Skażenie skóry :

Zdjąć skażone ubranie. Skażoną skórę przemyć starannie wodą z mydłem. Jeśli podrażnienie nie ustąpi-skonsultować się z lekarzem.

05. Postępowanie w przypadku pożaru.

Produkt jest wysoce łatwo palny – Pary octanu izobutyli są cięższe od powietrza i gromadzą się przy powierzchni ziemi i w dolnych partiach pomieszczeń, tworzą z powietrzem mieszaniny wybuchowe w szerokim zakresie stężeń.

Zlecenia ogólne:

Zawiadomić otoczenie o pożarze, usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii; w razie potrzeby wezwać ekipy ratownicze.

Środki gaśnicze:

Ditlenek węgla(gaśnica śniegowa) gaśnica proszkowa, piasek. Większy pożar należy zagaścić strumieniem piany odpornej na alkohol.

Szczególne wyposażenie ochronne:

Wyłączyć urządzenia elektryczne (niebezpieczeństwo iskrzenia). Osoby biorące udział w gaszeniu pożaru powinny być przeszkolone, wyposażone w odzież ochronną i w przypadku dużych pożarów w aparaty izolujące drogi oddechowe

Zalecenia szczególne:

Nie dopuścić do przedostania się ścieków po gaszeniu pożaru do kanalizacji i zbiorników wodnych .

06. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska.

Zalecenia ogólne:

Zawiadomić otoczenie o awarii; usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii. Usunąć źródła zapłonu, ugasić otwarty ogień, ogłosić zakaz palenia , zabezpieczyć teren, ograniczyć rozpyływanie się produktu.

Pary produktu znad lustra wycieku rozcieńczyć rozproszonymi prądami wody.

Środki ochrony pracownika biorącego udział w usuwaniu awarii:

Rękawice ochronne, odzież ochronna wykonana z materiałów odpornych na działanie rozpuszczalników organicznych.

Środki ochrony środowiska:

Zanieczyszczone miejsce zmyć dużą ilością wody. Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji/ wód powierzchniowych i wód gruntowych.

Postępowanie podczas oczyszczania –usuwania

Uszkodzone opakowanie umieścić w opakowaniu ochronnym. Uwolniony produkt zebrać przy pomocy niepalnego materiału absorbującego płyny (piasek, ziemia okrzemkowa, pochłaniacz kwasów, uniwersalny absorbent, trociny). Zebrany odpad zabezpieczyć w zamkniętym pojemniku na odpady . Unieszkodliwić zgodnie z obowiązującymi przepisami.

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PRODUKTU NIEBEZPIECZNEGO	Wydanie: IV Data wydania: 15. 11. 05. Strona / stron 3/7
Nazwa:	PROSOLVE	

07. Postępowanie z preparatem i jego magazynowanie.

Podczas stosowania i przechowywania produktu przestrzegać obowiązujące przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

Postępowanie:Wskazówki do bezpiecznego postępowania:

- Przy fachowym postępowaniu nie są potrzebne szczególne zabiegi.
- Podczas stosowania nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu.
- Unikać bezpośredniego kontaktu z produktem.
- Unikać wdychania par.
- Przestrzegać zasad higieny osobistej.
- Stosować środki ochrony indywidualnej dostosowane do wykonywanej pracy.
- Pracować w dobrze wentylowanym pomieszczeniu.
- Nie używać iskrzących narzędzi.
- Unikać działania na produkt otwartego ognia i wysokich temperatur.

Wskazówki odnośnie zabezpieczenia przed pożarem i eksplozją:

- Przechowywać pojemniki szczelnie zamknięte.
- Chronić przed gorącem, iskrzeniem i otwartym ogniem.

Składowanie:Wymagania dotyczące pomieszczeń magazynowych i pojemników:

Produkt przechowywać w oryginalnych, właściwie oznakowanych, szczelnie zamkniętych opakowaniach w magazynach przystosowanych do przechowywania produktów chemicznych łatwo palnych. Wentylacja w pomieszczeniu magazynowym powinna odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru wybuchu. Podłoże winno być wykonane z materiału przewodzącego antyelektrostatycznego.

Wskazówki odnośnie wspólnego magazynowania.

Przechowywanie w magazynie ogólnym chemicznym, łącznie z innymi materiałami tej samej klasy.

08. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej.Zalecenia w zakresie środków technicznych:

Wentylacja miejscowa wywiewna usuwająca pary z miejsc ich powstawania, oraz wentylacja ogólna w pomieszczeniu. Otwory zasysające wentylacji miejscowej winne być usytuowane przy płaszczyźnie roboczej lub poniżej. Wywiewniki wentylacji ogólnej w górnej części pomieszczenia oraz przy podłodze. Instalacje wentylacyjne muszą odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu.

Kontrola narażenia:Octan izobutyli

Najwyższe dopuszczalne stężenie : 200mg/m³

Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe : 400mg/m³

Metody oznaczania w powietrzu na stanowisku pracy: PiMOŚP- 2002, zeszyt 34.

Osobiste wyposażenie ochronne:

Ochrona dróg oddechowych – podczas stosowania produktu zgodnie z przeznaczeniem nie jest wymagana. Nie rozpylać, nie wdychać aerozoli. W przypadku krótkotrwałego narażenia stosować urządzenia filtrujące, w przypadku długotrwałej lub wyższej ekspozycji stosować izolujące urządzenia do ochrony dróg oddechowych (aparaty powietrzne, aparaty do oddychania powietrzem czerpanym z zewnątrz).

Ochrona skóry : podczas stosowania produktu zgodnie z przeznaczeniem - nie jest wymagana. W sytuacjach awaryjnych stosować odzież ochronną wykonaną z materiałów powlekanych kauczukiem butadienowym lub hypalonem- materiałami antyelektrostatycznymi.

Ochrona rąk : podczas kontaktu z produktem stosować rękawice ochronne wykonane z materiałów odpornych na działanie składników produktu – wykonanych z polichlorku winylu.

Ochrona oczu : podczas stosowania produktu zgodnie z przeznaczeniem nie jest wymagana. Podczas przelewania produktu stosować gąszczelne okulary ochronne.

Jeżeli stężenia związków chemicznych przekraczają w powietrzu 1% objętościowy lub występuje niedobór tlenu – stosować odzież ochronną wykonaną z materiałów powlekanych kauczukiem butadienowym lub hypalonem oraz sprzęt izolujący drogi oddechowe.

Ogólne środki ochronne i higieniczne:

Należy przestrzegać zwyczajne środki ostrożności jak przy obchodzeniu się z chemikaliami. Unikać kontaktu ze skórą, unikać kontaktu z oczami.

Przestrzegać podstawowych zasad higieny: nie jeść, nie pić na stanowisku pracy, każdorazowo po zakończeniu myć ręce wodą z mydłem, nie używać zanieczyszczonej odzieży ochronnej. Każdą ilość rozlanego środka natychmiast usunąć.

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PRODUKTU NIEBEZPIECZNEGO	Wydanie: IV Data wydania: 15. 11. 05. Strona / stron 4/7
Nazwa:	PROSOLVE	

09. Właściwości fizykochemiczne.

<u>Forma</u> :	Płynna	
<u>Kolor</u> :	Bezbarwny	
<u>Zapach</u> :	Charakterystyczny estrowy - owocowy	
		<u>Wartość/ zakres jednostka metodyczna</u>
<u>Zmiana stanu:</u>		
<u>Temperatura topnienia / obszar topnienia</u> :	Nie określony.	
<u>Temperatura wrzenia / obszar wrzenia</u> :	126,5°C	
<u>Temperatura zapłonu:</u>	18 °C.	
<u>Niebezpieczeństwo eksplozji:</u>	Pary produktu tworzą z powietrzem mieszaniny wybuchowe.	
<u>Granice wybuchowości</u> :		
	Dolna :	2,4% objętościowych
	Górna ;	10,8 % objętościowych .
<u>Gęstość:</u>	w 20°C	0,867 g/cm ³
<u>Rozpuszczalność w / mieszalność z</u>		
<u>Woda</u> :	częściowo rozpuszczalny.	
<u>Odczyn roztworu</u> :	nieokreślony	

10. Stabilność i reaktywność.

Produkt stabilny w warunkach magazynowania i stosowania.	
<u>Rozkład termiczny / spalanie</u>	W warunkach stosowania i magazynowania nie występuje. W przypadku pożaru : produkt spalania : tlenki węgla (CO x) W przypadku wzrostu temperatury i odparowania rozpuszczalników tworzy mieszaniny wybuchowe z powietrzem.
<u>Niebezpieczne reakcje:</u>	Ze środkami utleniającymi.
<u>Niebezpieczne produkty rozkładu:</u>	Nie znane są żadne niebezpieczne produkty rozkładu. Unikać przegrzania, w stanie pary tworzy z powietrzem mieszaniny wybuchowe.
Unikać wysokich temperatur, iskrzenia, otwartego ognia, elektryczności statycznej i jakichkolwiek źródeł zapłonu	

11. Informacje toksykologiczne.**Octan izobutyłu:****Toksyczność ostra**

Wykazuje działanie drażniące i słabe depresyjne na układ nerwowy.

Drogi wchłaniania: drogi oddechowe i przewód pokarmowy.

Stężenia toksyczne i dawki śmiertelne:

LD 50 (szczur doustnie) 13400mg/kg

Objawy zatrucia ostrego :

Narażenie inhalacyjne : w postaci par może wywołać podrażnienia błon śluzowych, kaszel i duszności.

Skażenie skóry : ciekłym octanem powoduje jej zaczerwienienie przy przedłużonym kontakcie.

Skażenie oczu: ciekłym octanem wywołuje łzawienie oczu, ból oczu i zaczerwienienie spojówek.

Spożycie : może wywołać mdłości i objawy jak przy zatruciu inhalacyjnym.

Objawy zatrucia przewlekłego : przedłużone narażenie na octan etylu w małych stężeniach powoduje podrażnienia spojówek, powtarzający się lub przedłużony kontakt ze skórą może być przyczyną jej wysuszenia i pęknięcia oraz stanów zapalnych.

Zgodnie z naszymi doświadczeniami i posiadanymi przez nas informacjami, przy prawidłowym i zgodnym z przeznaczeniem użytkowaniu produktu nie powoduje on żadnych skutków szkodliwych dla zdrowia.

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PRODUKTU NIEBEZPIECZNEGO	Wydanie: IV Data wydania: 15. 11. 05. Strona / stron 5/7
Nazwa:	PROSOLVE	

12. Informacje ekologiczne.**Uwagi ogólne:**

Produkt w niewielkim stopniu jest rozpuszczalny w wodzie. Jest lżejszy od wody i pływa po jej powierzchni, częściowo odparowując.

Octan izobutyłu :**Zachowanie się w przedziałach środowiska :**

Log P (o/w) : 1,60

Nie należy oczekiwać znacznej zdolności do biokumulacji.

Oddziaływanie na organizmy wodne roślinne i zwierzęce:**Najwyższe dopuszczalne stężenie toksyczne:**

Bakterie: Pseudomonas putida - UE5 - 200-205mg/dm³

Głony : Macrocystis aeruginosa – UE5 – 200- 205mg/dm³

Pierwotniaki: Entosiphon sulcatum –UE5 –411-727mg/dm³

Nie rozcieńczony lub w większych ilościach nie może być odprowadzany do kanalizacji (niebezpieczeństwo tworzenia się mieszanin wybuchowych nad lustrem ścieków) wód powierzchniowych, wód gruntowych.

13. Postępowanie z odpadami.**Niszczenie produktu:****Zalecenia:**

Nie usuwać do kanalizacji . Rozważyć możliwość wykorzystania. W przypadku gdy nie jest to możliwe unieszkodliwić zgodnie z obowiązującymi przepisami, po uzgodnieniu z właściwym terenowo Wydziałem Ochrony Środowiska.

Kod odpadów:**Zanieczyszczone opakowania:****Zalecenia:**

Odpady opakowaniowe przeznaczyć do odzysku (recyklingu) lub do unieszkodliwienia zgodnie z obowiązującymi przepisami. Opakowania wielokrotnego użycia , po oczyszczeniu, mogą być dalej stosowane.

Zalecane środki czyszczące:

Woda, również z dodatkiem środków czyszczących.

14. Informacje o transporcie.**Transport lądowy ADR/RID i GGVS/GGVE: (międzynarodowe/ krajowe).**

ADR/RID

Klasa 3

Kod klasyfikacyjny: F1

UN 1213

Napis : octan izobutyłu

Grupa pakowania II

Numer rozpoznawczy zagrożenia : 33

Napepka 3

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych**Klasyfikacja produktu :**

Produkt wysoce łatwo palny, – F , R 11- 66

Oznakowanie opakowań wynikające z klasyfikacji produktu:

Zawiera octan izobutyłu .

Znaki i symbole ostrzegawcze:

F - produkt wysoce łatwo palny.

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PRODUKTU NIEBEZPIECZNEGO	Wydanie: IV Data wydania: 15. 11. 05. Strona / stron 6/7
Nazwa:	PRO SOLVE	

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia (R)**R 11 – produkt wysoce łatwo palny *****R 66 - powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry,***** na etykiecie nie ma konieczności podawania tego zwrotu R, wystarczającym jest umieszczenie w oznakowaniu opisanego znaku graficznego.****Zwroty okraślające warunki bezpiecznego stosowania (S) :****S 16 nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu – nie palić tytoniu.****S 23 nie wdychać rozpylonej cieczy.****S 25 unikać zanieczyszczenia oczu.****S 29 nie wprowadzać do kanalizacji.****S 33 – zastosować środki ostrożności zapobiegające wyładowaniom elektrostatycznym.****Produkt jest sklasyfikowany i oznakowany zgodnie z:**

- Z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171., poz. 1666 z późniejszymi zmianami), rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1679 z późniejszymi zmianami) oraz Dyrektywami UE Nr 67/548 EEC oraz 88/379/EEC .

Pozostałe obowiązujące przepisy prawne:

- Ustawą z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych z (Dz. U. Nr 11, poz. 84; z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. Nr 140, poz. 1171 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 199, poz. 1948),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (jednolity tekst Dz. U. Nr 169, poz. 1650 z 2003 r.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 92, poz. 460 oraz Dz. U. Nr 102, poz. 507 z 1995 r.).
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z 2001r. Dz. U. Nr 41, poz. 365, Dz. U. Nr 113, poz. 984, Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z 2002 r. oraz Dz. U. Nr 7, poz. 78 z 2003 r.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638).

16. Inne informacje.**Kartę charakterystyki opracowano na podstawie karty charakterystyki dostarczonej przez producenta.**

Dane opierają się na obecnym poziomie naszej wiedzy, nie stanowią jednak żadnych zapewnień o właściwościach produktu i nie powodują zobowiązań prawnych.

Za właściwe stosowanie substancji odpowiedzialny jest użytkownik. Wszystkie preparaty mogą powodować nieznane jeszcze zagrożenia dla zdrowia. Choć pewne zagrożenia są opisane w tym dokumencie, nie ma gwarancji, że nie istnieją żadne inne.

W karcie charakterystyki zmian dokonano w punktach: 1, 7, 14, 15.**Oświadczenie producenta na podstawie certyfikatu:***Oświadczamy, że produkty wyprodukowane zostały zgodnie z obecnym stanem techniki przy zachowaniu obowiązujących przepisów o ochronie środowiska.**Niebezpieczne substancje składowane zadeklarowane są zgodnie z rozporządzeniem o substancjach niebezpiecznych i z wytycznymi wspólnoty europejskiej EEC:91/155-2001/58-1999/45-2001/59-2001/60 EWG z późniejszymi zmianami.**Przy zastosowaniu zgodnym z przeznaczeniem i informacjami technicznymi wyklucza się możliwość toksycznego oddziaływania.**Potwierdzamy, że dostarczone produkty poddawane są kontroli jakości i odpowiadają jej wymaganiom.*

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PRODUKTU NIEBEZPIECZNEGO	Wydanie: IV Data wydania: 15. 11. 05. Strona / stron 7/7
Nazwa:	PROSOLVE	

Uwaga: *Użytkownik ponosi odpowiedzialność za podjęcie wszelkich kroków mających na celu spełnienie wymogów prawa krajowego. Informacje zawarte w powyższej karcie stanowią opis wymogów bezpieczeństwa użytkowania substancji. Użytkownik ponosi całkowitą odpowiedzialność za określenie przydatności produktu do konkretnych celów. Zawarte w niniejszej karcie dane nie stanowią oceny bezpieczeństwa miejsca pracy użytkownika. Karta charakterystyki nie może być traktowana jako gwarancja właściwości substancji.*

Karta charakterystyki została sporządzona i wystawiona przez: *producenta preparatu*
Tłumaczenie: *K+L Biuro Handlowe Polska Sp. z o.o.*